

การรักทรัพยากร คือ การรักชาติ รักแผ่นดิน

(พระราชกระแสของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

สนองพระราชดำริโดย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

โครงการ

อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการ
ที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธานในการอนุรักษ์ทรัพยากร
ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
บรมนาถบพิตร ที่ทรงให้ความสำคัญในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตั้งแต่
พ.ศ. ๒๕๓๕ โครงการ อพ.สธ. มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคลากร อนุรักษ์
และพัฒนาทรัพยากรพันธุกรรมพืชและทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์กับ
มหาชนชาวไทย มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) ให้เข้าใจและเห็น
ความสำคัญของพันธุกรรมพืชและทรัพยากร ๒) ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ
จนเกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย และ ๓) ให้มีระบบข้อมูลพันธุกรรมพืช
และทรัพยากร สื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

การดำเนินงานของ อพ.สธ. ดำเนินการตามแผนแม่บทที่กำหนด
เป็นระยะ ระยะละ ๕ ปี ดำเนินงานใน ๓ ด้านทรัพยากร คือ ๑) ทรัพยากร
ชีวภาพ (สิ่งที่มีชีวิต) ๒) ทรัพยากรกายภาพ (สิ่งที่ไม่มีชีวิต) และ
๓) ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา มีกรอบการดำเนินงาน ๓ กรอบ
๘ กิจกรรม ดังนี้

กรอบ	กิจกรรม
กรอบการเรียนรู้ ทรัพยากร	กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร
กรอบการใช้ ประโยชน์	กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร
กรอบการสร้าง จิตสำนึก	กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

ความเป็นมา ของการเข้าร่วมเป็น หน่วยงานสนองพระราชดำริ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) เข้าร่วมเป็นหน่วยงานสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ สนองพระราชดำริ ภายใต้กรอบการสร้างจิตสำนึก (กลุ่ม G2) โดยดำเนินการเชื่อมโยงกับภารกิจหน้าที่ของสำนักงานฯ ในการศึกษาวิจัย ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และภูมิปัญญาของชาติ ศึกษาวิเคราะห์ ถอดบทเรียน องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา รวมถึงการรวบรวม และพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น/ครุภูมิปัญญาไทย

การดำเนินงานของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ถอดบทเรียนสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้
ภูมิปัญญาไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินงานถอดบทเรียน
องค์ความรู้ ผลงานที่ผ่านมา ดังนี้

การจัดประชุมวิชาการและนิทรรศการโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืช

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้เข้าร่วมประชุมและได้
จัดนิทรรศการโครงการ อพ.สธ. อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนแต่งตั้ง
คณะกรรมการ และคณะทำงาน อพ.สธ. - สกศ. เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

การจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น/ครูภูมิปัญญาไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญ
ขององค์ความรู้ภูมิปัญญาไทย จึงได้มีการสรรหาและคัดเลือก
“ครูภูมิปัญญาไทย” ที่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ
สู่ระบบการศึกษามาแล้ว ๙ รุ่น จำนวน ๙ ด้าน คือ ๑) ด้านเกษตรกรรม
๒) ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ๓) ด้านการแพทย์แผนไทย
๔) ด้านการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕) ด้านกองทุน
และธุรกิจชุมชน ๖) ด้านศิลปกรรม ๗) ด้านภาษาและวรรณกรรม
๘) ด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณี และ ๙) ด้านโภชนาการ รวมทั้งสิ้น
๕๐๓ คน ซึ่งสำนักงานฯ ได้รวบรวมจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลทรัพยากร
ที่ผู้สนใจสามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
www.onec.go.th เลือก **อพ.สธ. - สกศ.** เลือก **“ครูภูมิปัญญาไทย”**
หรือจาก <http://www.thaiwisdom.org/>

การสื่อสารเผยแพร่

ประชาสัมพันธ์งาน อพ.สธ. - สกศ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำเว็บเพจ อพ.สธ. - สกศ. เพื่อใช้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงานสนองพระราชดำริ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา รวมถึงการดำเนินการตามแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่เจ็ดของสำนักงานฯ โดยสามารถติดตามการดำเนินการต่าง ๆ ได้จากเว็บเพจ อพ.สธ.- สกศ.

เข้า

www.onec.go.th

เลือก อพ.สธ. - สกศ.

กรอบแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด

(๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)

ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ปัจจุบันสำนักงานฯ ได้จัดทำแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน อพ.สธ. ประกอบด้วย ๔ กิจกรรมหลัก คือ

- ๑) กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและนวัตกรรมของสถานศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
- ๒) กิจกรรมการทำให้ข้อมูลงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น/ครุภูมิปัญญาไทย
- ๓) การจัดประชุมคณะกรรมการ อพ.สธ. - สกศ. และคณะทำงาน อพ.สธ. - สกศ./ร่วมประชุมวิชาการและนิทรรศการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ๔) กิจกรรมสื่อสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน อพ.สธ. - สกศ.

ช่องทางติดต่อและดาวน์โหลด องค์ความรู้ต่าง ๆ ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬากับการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรด้านการศึกษาของชาติ ประสานจัดทำข้อเสนอ นโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษาของชาติ วิจัย ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และ ภูมิปัญญาของชาติ พัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา นโยบายและแผนการศึกษาของชาติ ประเมินผลการจัดการศึกษา รวมถึงให้ความเห็นหรือคำแนะนำเรื่องกฎหมายการศึกษา ท่านที่สนใจองค์ความรู้ต่าง ๆ ของสกศ.

สามารถติดตามได้ทางเว็บไซต์ www.onec.go.th
หรือดาวน์โหลดงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนวีดิทัศน์ที่สนใจ
ได้จาก QR Code ด้านล่างนี้

เอกสารวิชาการ
สำนักมาตรฐานการศึกษา สกศ.
หนังสือ

เอกสารวิชาการ
สำนักมาตรฐานการศึกษา สกศ.
วีดิทัศน์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
๙๙/๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๖๘๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๕๒๑ โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๑๑๒๙
Website : www.onec.go.th